

Servicii pentru tineri si adulti intr-o biblioteca publica

Biblioteconomia: O Filozofie a Pasiunii, Viziunii si Imaginatiei

Pe masura ce bibliotecile – in special bibliotecile care servesc populatiile rurale – continua sa se dezvolte, bibliotecarii trebuie sa-si hraneasca pasiunea si sa-si alimenteze viziunea astfel incat sa-si poata imagina viitorul si in consecinta sa gaseasca solutii creative pentru provocari noi si existente. Aceasta filozofie a pasiunii, viziunii si imaginatiei furnizeaza un mediu in care un entuziasm contagios infloreste si unde sunt descoperite posibilitati nelimitate de a conecta comunitatile cu nevoile de informare cunoscute si anticipate.

Servicii pentru tineri

Mai mult decat orice alta abilitate, aceea de a citi – si a citi bine – permite unui copil sa reuseasca in scoala, sa invete despre lume, sa invete cum sa functioneze in lume si sa contribuie la progresul omenirii. Copiii care invata sa citeasca si se bucura de carti de la varste fragede, de obicei vor fi foarte buni cititori ca adulti. Vorbitul, cititul si scrisul sunt toate interconectate. Un copil la o varsta timpurie invata ca fiecare cuvânt are o semnificatie si ca semnele de pe o pagina inseamna ceva.

Identifica populatia tanara din zona ta de servicii (date demografice)

- Cati tineri sub varsta de 18 ani locuiesc in zona ta de servicii?
- Imparte mai departe in categorii de varsta: 0-5, 6-9, 10-13, 13-18 (sau similar). Fiecare din aceste grupe de varsta se incadreaza intr-un stadiu diferit de dezvoltare a educatiei si de nevoi de participare la programe.
- Alte statistici bune de cercetat sunt numarul de familii, numarul de case cu calculatoare, numarul de gospodarii cu acces la Internet.

Nivelul de cunostinte

Ca si cu orice componenta a dezvoltarii copilului, exista, de asemenea, stadii ale dezvoltarii competentei de a citi. In calitate de bibliotecar care lucreaza cu copiii, trebuie sa fii constient de aceste stadii diferite si sa-ti planifici colectia in jurul acestora:

1. Viitorii cititori

Aceasta are loc cu mult inainte ca un copil sa intre la scoala. Chiar si cel mai tanar copil incepe sa realizeze ca semnele de pe o pagina inseamna ceva. Cititul cu voce tare este foarte, foarte important la aceasta grupa de varsta. De asemenea, pe masura ce copilul ajunge la varsta de 2-3 ani, daca i s-a citit cu voce tare, el poate incepe sa inventeze povesti si sa mimeze ca citeste. Copilul cel mai mic va face semne pe hartie, care pot fi de nedescifrat pentru adult, dar care au o semnificatie pentru copil. Acesta este inceputul scrisului.

Vorbitul, jucatul si desenatul sunt toate puncte catre instructie. Copilul incepe sa inteleaga ca fiecare cuvânt are un inteles. Joaca îi permite copilului sa-si dezvolte imaginatia si desenatul îi permite sa se exprime fara a avea nevoie sa stie sa scrie.

2. Cititorii incepatori

- Cititorii incepatori stiu acum ca cititul trebuie sa aiba un sens.
- Cititorul incepator este mai atent la tiparitura si intelege ca o carte are mesaje exacte si de neschimbat prin intermediul tipariturii si a pozelor.
- Cititorul incepator poate identifica cele mai multe litere dupa nume, si poate folosi unele cunostinte de litere/sunete (de exemplu: sunetul primei litere) pentru a se ajuta sa compuna cuvinte.
- Cititorul incepator poate recunoaste, din vedere, un numar mic, dar in crestere, de cuvinte in diferite contexte si poate folosi pozele, tiparul povestii, contextul si unele cuvinte memorate déjà, dar si sunete, pentru a intelege materialul tiparit.

3. Cititorii avansati si cititorii fluenti

De obicei, din clasa a doua pana intr-a treia acesti cititori avansati pot recunoaste multe cuvinte in interiorul si in afara contextului. Ei pot aplica ceea ce stiu déjà prin pronuntie si alte abilitati de analiza a cuvântului pentru a descoperi si confirma cuvinte noi. Cititorii fluenti isi monitorizeaza propriul citit pentru inteles si se autocorecteaza daca e nevoie, iar acum ei pot citi cu fluenta crescuta, acuratete si expresie. Fiecare copil va fi la un stadiu diferit de citit. Ca bibliotecar, trebuie sa poti ghida copilul sau parintele spre acele carti care il vor ajuta pe acesta sa-si dezvolte dragostea pentru citit.

Cititul cu voce tare unui copil

Cand copiii mici vad alti oameni citind si cand altii le citesc sau ii implica in alte activitati legate de citit, ei se familiarizeaza cu materialele tiparite si cu unele din utilizarile lor.

Copilul mic va incepe "sa citeasca" pozele cartii. O carte buna cu poze poate spune povestea prin ilustratii. Un copil va intoarce pagina dupa pagina si-si va inventa propria poveste bazandu-se pe ceea ce ii spun lui ilustratiile.

Alte puncte importante referitoare la serviciul pentru tineri:

- Este foarte important sa-i inveti pe parinti importanta cititului cu voce tare unui copil. Gandeste-te la dezvoltarea unui program unde noii parinti primesc o carte noua drept cadou pentru copilul lor pentru a i-o citi cu voce tare.
- Cand un copil a pierdut unul sau mai multe stadii de dezvoltare a instructiei, sau daca a avut probleme, el are tendinta sa citeasca mai putin. Nu uita acest grup! Fii sigur ca ai carti in formate diferite (romane grafice) pentru a-i incita pe acesti copii. Cateodata, cititul textului dintr-o "bula" in genul celor din cartile de benzi desenate va fi mai usor de inteles decat citind de la stanga la dreapta in format de paragraf.
- Bibliotecarul pentru copii trebuie sa citeasca un numar mare de carti pentru copii si sa poata sa-i ghideze pe acestia spre cartile de interes pentru ei. Bibliotecarul trebuie sa-i poata povesti cititorului despre o carte doar dandu-i suficienta informatie pentru a-i trezi interesul. Indrumarea cititorilor este o abilitate folositoare atunci cand un cititor doreste sa citeasca carti de genul seriei Harry Potter. Personalul bibliotecii trebuie sa poata gasi aceste titluri.
- Poti avea o minunata colectie pentru tineret, dar ea e inutila daca nu intra in biblioteca ta nici un tanar. Ai grija sa vizitezi salile de clasa si sa le spui copiilor despre biblioteca. Pune afise, ofera diferite materiale ale bibliotecii. Adu copiii la usa bibliotecii.
- Programele speciale pentru tineri fac cititul atractiv. Cluburile de lectura sunt moduri in care tinerii participa la un eveniment si o competitie de grup fara sa fie nevoie sa fie atletici si sa faca sport. Copiii primesc premii pe masura ce citesc din ce in ce mai multe minute in fiecare saptamana.
- Nu uita de cititorii adolescenti! Ei vor sa citeasca despre personaje cu circa doi ani mai mari ca ei. Ei vor sa citeasca despre probleme ale lumii reale. Ei incearca sa-si gaseasca identitatea si cititul le ofera validarea identitatii lor. Colectia pentru adolescenti ar trebui sa fie separata de cea pentru copii. Unele din titlurile din aceasta colectie vor fi la limita din punct de vedere social si pot fi nepotrivite pentru cititorii mai tineri. Aceasta este de asemenea o perioada de tranzitie intre serviciile pentru adolescenti si cele pentru adulti.

Serviciile pentru adulti

Asa cum ai facut cu tinerii, este important sa-ti identifici populatia adulta – cati adulti lociesc in zona ta de servicii? Cati varstnici sunt? Ai date privind nivelul de educatie? (Cati stiu sa citeasca?) Cati au calculatoare acasa si acces la carti in zona ta de servicii (date demografice)?

Pentru a identifica nevoile cetatenilor din zona ta, poti sa faci un sondaj. Ce ai fi interesat sa vezi in biblioteca ta publica? Carti, reviste, ziare, calculatoare, filme, etc.? Ar fi bine sa ai in vedere ca multi cititori mai in varsta nu vor intelege conceptul de biblioteca publica si pot intreba... de ce este accesul liber?

Exista anumite cerinte ale cititorilor pe care trebuie sa le iei in considerare. Adultii vor sa citeasca best sellere. Ei vor sa citeasca de placere. Ei vor sa citeasca pentru a-si imbunatati sanatatea si calitatea vietii. Ei ar dori sa citeasca pentru a invata o noua abilitate, sa repare o casa, sa exploreze alte tinuturi. Multi adulti nu au calculatoare acasa. Ei trebuie sa poata accesa calculatoare de mare viteza conectate la Internet. Ei au nevoie sa invete cum sa gaseasca informatia autorizata despre guvern, taxe, sistemul de sanatate, etc. Ei pot dori sa invete

cum sa vanda lucruri pe e-Bay. Ei pot dori sa invete cum sa foloseasca retelele sociale de tipul Facebook sau MySpace.

Utilizatorii adulti vor de asemenea sa citeasca diferite ziare si reviste. Ei pot dori sa-si gaseasca radacinile familiei – sau sa-si faca arborele genealogic. Ei pot dori sa invete o limba straina.

Construirea colectiei

Colectia de baza a bibliotecii ar trebui sa includa carti care sunt actuale, scrise de o autoritate in materie si intr-un stil usor de citit. Nu vei dori neaparat un manual universitar complex si foarte stiintific despre simptomele bolilor pe rafturile tale, pentru ca un cititor obisnuit probabil nu va intelege ce citeste. Ai in vedere cat de usor sunt de inteles cartile tale pentru cititorul obisnuit. Sunt multe lucruri de luat in considerare la alcatuirea unei colectii:

- Trebuie sa scrii un Regulament de Dezvoltare a Colectiei. Acest regulament va arata de ce ai selectat ceea ce ai selectat si ce se intampla cu un articol odata ce l-ai plasat in colectie. De asemenea, acest regulament poate spune ce intentionezi sa faci cu donatiile. Ai putea sa stabilesti ca “biblioteca ta va mentine o gama larga de resurse de informare, educationale si recreationale”. Biblioteca va incerca sa mentina o colectie echilibrata cu o varietate de puncte de vedere.
- Titlurile de beletristica pot include carti politiste, stiintifico-fantastice, de dragoste, de inspiratie si altele.
- Titlurile non-fiction se vor baza pe autoritate, vor fi de actualitate, usor de citit, bogate in ilustratii, indexate, si vor acoperi diferite subiecte.
- Biografiile incluse in colectie vor cuprinde biografii ale persoanelor politice, populare, culturale, istorice, ca si ale celor care au avut un impact in domeniul medicinei, explorarilor, etc. Colectia ta ar putea include, de asemenea, si o varietate de biografii de celebritati.
- Revistele in biblioteci includ de obicei revistele de stiri, de moda sau can-can-uri, imbunatatirea aspectului casei, finante, sport, si altele.
- Filmele pot fi cumparate exclusiv in format DVD sau un alt format popular folosit in tara dvs. Ultimele aparitii teatrale ar trebui incluse in colectie, ca si filmele documentare si educationale.
- Materialele ne-tiparite pot include informatii pe CD-ROM, baze de date online, etc. De obicei, aceste materiale nu se imprumuta, se consulta doar in biblioteca.

Mentinerea colectiei

Colectiile bibliotecilor trebuie revizuite si mentinute printr-un process continuu. Trierea titlurilor care nu mai sunt relevante, curente sau populare va fi vitala pentru a mentine colectia ta “proaspata”. Multe din titlurile retrase din colectie pot fi vandute la un targ de carte pentru a strange fonduri pentru a imbunatati colectia. Cartile care sunt rupte, mucegaite, deteriorate, sau patate trebuie scoase de pe rafturi. Inlocuieste-le cu un exemplar nou daca e nevoie.

Cenzura & Libertatea Intelectuala

Tine minte!

Nu poti face totul pentru toti, desi biblioteca publica incearca sa fie astfel!

Ramai pasionat de ceea ce faci.

In fiecare zi ai puterea de a schimba vietii si de a avea impact asupra cetatenilor din zona ta.

Tine capul sus si fa ca fiecare zi sa fie mai buna decat cea de dinainte!

Lectura placuta!

Biblioteca publica este unica, deoarece ar trebui sa aiba pe rafturi ceva care sa atraga pe toti cititorii. Acestea fiind spuse, vor fi, de asemenea, materiale pe rafturi care pot fi ofensatoare pentru unii cititori. Personalul bibliotecii nu trebuie sa scoata un volum sau sa permita unui cititor sa-l scoata pentru ca acesta il considera ofensator sau pentru ca nu este de acord cu mesajul. O biblioteca publica furnizeaza informatii despre toate punctele de vedere. Conceptul de biblioteca publica nu inseamna sa judeci sau sa controlezi informatia sau cartile la care are acces o persoana, ci sa furnizezi accesul liber si egal pentru toata lumea indiferent de varsta sau alte consideratii. Acesta este conceptul care sta la baza Libertatii Intellectuale. Atata timp cat un cititor are o atitudine

corecta fata de biblioteca, el are dreptul sa imprumute orice se afla pe rafturile bibliotecii tale.

Calculatoarele

Biblioteca ta trebuie sa incorporeze calculatoare publice pentru uzul cititorilor tai. Programul romanesc "Biblionet" este vital pentru dezvoltarea bazelor de date si resurselor pe calculator pentru toti cetatenii.

Imagineaza-ti cetatenii putand sa vina la biblioteca publica, sa foloseasca un calculator de mare viteza si sa gaseasca informatia de care au nevoie pentru a lua decizii informate pentru vietile lor. Sau poate vor sa-si verifice posta electronica sau sa se alature unei comunitati sociale online. Biblioteca publica isi arata valoarea cetatenilor ei cand le furnizeaza resursele care au impact asupra vietii de zi cu zi a unei persoane.

Alte puncte importante referitoare la serviciul pentru adulti:

- Ca si in cazul serviciilor pentru tineri, personalul bibliotecii trebuie sa poata sa impartaseasca acele carti de interes cu cititorii si sa-i indrepte spre cartile pe care le-ar placea sa le citeasca. Personalul trebuie sa fie familiarizat cu un numar de genuri si stiluri literare ale mai multor autori.
- Programe speciale, cum ar fi cluburile de lectura, vizitele autorilor, demonstratiile, invitatii speciale, etc. vor atrage cititorii in biblioteca publica.
- Un alt fel de a-ti face cunoscuta biblioteca si ceea ce are ea de oferit ar fi includerea unui articol scris de un bibliotecar in ziarul local. Sau afise in restaurante, statii de autobuz, sau alte locuri in care se aduna oamenii. Pietele si magazinele locale pot permite bibliotecilor sa distribuie pliante si brosure. Transmiterea orala a informatiei este cea mai buna reclama.
- Nu uita ca poti avea unii adulti care sunt cititori inceti sau nu pot citi de loc. Biblioteca ta poate avea in vedere un program de instruire care aduce laolalta instructorii cu noii cititori adulti. Cartile pentru acesti cititori trebuie sa fie de "mare interes" si cu "vocabular usor".